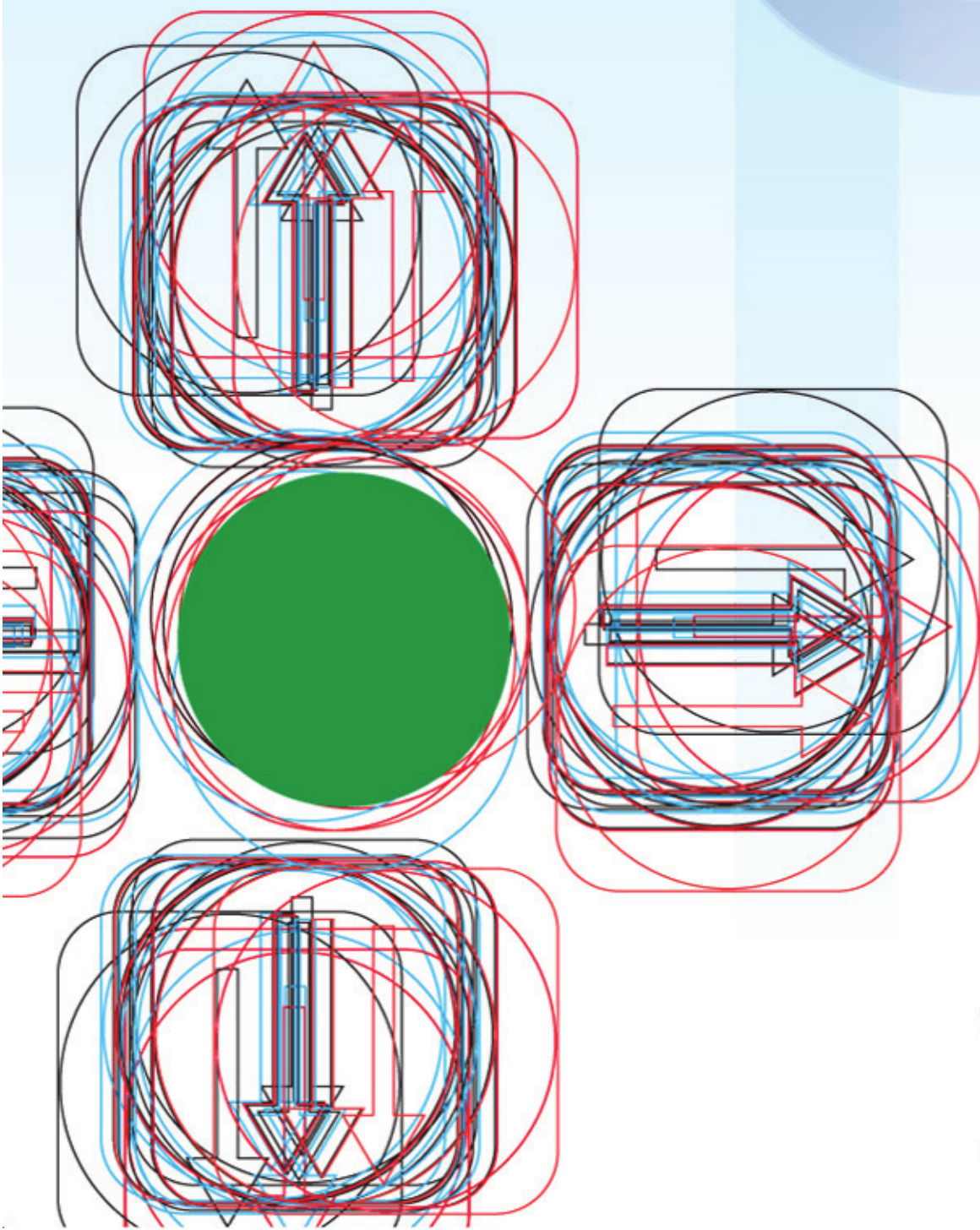

COMPASS

Ένα Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης
στα Ανθρώπινα Δικαιώματα
για νέους/νέες

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΝΕΩΝ

Έχουμε εναλλακτικές λύσεις;

«Ανησυχούμε για το αύριο των παιδιών, ξεχνούμε όμως το σήμερα».
Stacia Tauscher

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΕΙΡΗΝΗ & ΒΙΑ

ΠΑΙΔΙΑ

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ & ΞΕΝΟΦΟΒΙΑ

ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ

LEVEL 4
LEVEL 3
LEVEL 2
LEVEL 1
ΕΠΙΠΕΔΟ 3

ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΜΑΔΑΣ

9-24

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

90 ΛΕΠΤΑ

Θεματικές ενότητες	Ειρήνη και Βία, Παιδιά, Διακρίσεις και Ξενοφοβία
Πολυπλοκότητα	Επίπεδο 3
Μέγεθος Ομάδας	9 - 24
Διάρκεια	90 λεπτά
Επισκόπηση της δραστηριότητας	Αυτή είναι μια δραστηριότητα παιχνιδιού ρόλων που αναφέρεται στα ζητήματα: - της διαπροσωπικής βίας. - του φαινομένου «των νταήδων»/ σχολικής παρενόχλησης.
Σχετιζόμενα δικαιώματα	- Το δικαίωμα στην ελευθερία και στην ασφάλεια. - Το δικαίωμα στην αξιοπρέπεια και στο να μην υφίσταται κανείς διακρίσεις. - Το δικαίωμα των παιδιών στην προστασία από επιβλαβείς πράξεις και πρακτικές π.χ. από σωματική και πνευματική κακοποίηση.
Σκοποί	- Να αναπτύξει τη γνώση και την κατανόηση για τις αιτίες και τις συνέπειες του παρενόχλησης. - Να διερευνήσει το πρόβλημα. - Να προαγάγει την ενσυναίσθηση προς τα θύματα του φαινομένου «των νταήδων».
Υλικά	- Αντίγραφα των σκηνών του παιχνιδιού – ρόλων (μια σκηνή ανά ομάδα). - Ένα αντίγραφο του φύλλου από τις «πραγματικές ιστορίες».
Προετοιμασία	Προετοιμάστε τον χώρο ώστε τα μέλη της ομάδας να μπορούν να υποδυθούν τον ρόλο τους.

Οδηγίες

- Κάντε μίαν εισαγωγή για τη δραστηριότητα και εξηγήστε ότι θα εργαστούν σε μικρές ομάδες προκειμένου να παίξουν σύντομα παιχνίδια ρόλων πάνω στο θέμα του φαινομένου «των νταήδων».
- Βεβαιωθείτε, με μια συζήτηση, εάν το κρίνετε απαραίτητο, ότι όλοι/ες γνωρίζουν τι είναι το φαινόμενο των «νταήδων» και ότι αυτό μπορεί να εμφανιστεί σε οποιοδήποτε σχολείο ή κολλέγιο, στα κέντρα νεολαίας και στον εργασιακό χώρο.
- Κάντε τρεις υποομάδες και αναθέστε σε κάθε ομάδα μια από τις σκηνές. Δώστε τους 15 λεπτά να προετοιμάσουν και να προβάρουν τα θεατρικά τους.
- Μόλις ετοιμαστούν, ζητήστε από κάθε ομάδα να παρουσιάσει με τη σειρά της το παιχνίδι ρόλων.
- Ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να κρατήσουν τα σχόλια τους για τη φάση της συζήτησης, μετά την ολοκλήρωση όλων των παρουσιάσεων.

Ανασκόπηση και αξιολόγηση

Αρχίστε κάνοντας μιαν ανασκόπηση του παιχνιδιού.

- Από πού άντλησαν οι ομάδες υλικό για τις σκηνές τους; Από ιστορίες ή ταινίες για το φαινόμενο «των νταήδων» ή από τις εμπειρίες τους;
- Ήταν οι σκηνές ρεαλιστικές;
- Στη σκηνή 1, ποιες παρεμβάσεις ήταν εποικοδομητικές και βοήθησαν την κατάσταση και ποιες την περιέπλεξαν;
- Σε σχέση με τη σκηνή 2, πόσο εύκολο είναι να μιλήσει κανείς ειλικρινά με έναν φίλο/ μια φίλη που συμπεριφέρεται σαν νταής; Γενικά, ποιες τεχνικές έτειναν να έχουν μια θετική και ποιες τακτικές έτειναν να έχουν μιαν αρνητική επίπτωση;
- Σε σχέση με τη σκηνή 3, πόσο εύκολο είναι να μιλήσει κανείς ειλικρινά με έναν φίλο/μια φίλη που υπέστη παρενόχληση από ομάδα νταήδων; Ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος να βρεθούν λύσεις που να είναι αποδεκτές από το θύμα;

Τώρα ζητήστε από τρεις συμμετέχοντες/ουσες να διαβάσουν δυνατά τις τρεις «πραγματικές ιστορίες». Ζητήστε γενικά σχόλια γι' αυτές τις ιστορίες και προχωρήστε έπειτα στις αιτίες και στο πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα.

- Πώς νομίζετε ότι αισθάνεται κάποιος/α που υφίσταται παρενόχληση από «νταήδες»;
- Το πρόσωπο που υφίσταται παρενόχληση είναι υπεύθυνο γι' αυτό;
- Οι «νταήδες» προσπαθούν να αποδείξουν κάτι με την κακοποίηση άλλων ανθρώπων;
- Είναι η παρενόχληση, την οποία ασκούν οι «νταήδες», μια μορφή βίας;
- Είναι εξουσία;
- Είναι αναπόφευκτη;
- Εάν έχετε φιλική σχέση με κάποιον/α που υφίσταται παρενόχληση από «νταήδες», οφείλετε να ενημερώσετε κάποια αρχή, ακόμα κι αν ο φίλος/η φίλη σάς μίλησε για το πρόβλημά του/της εμπιστευτικά;
- Ποιος είναι οι πιο κοινές προκαταλήψεις εναντίον των ανθρώπων που υφίστανται παρενόχληση;
- Ποιος είναι υπεύθυνος για την αντιμετώπιση του προβλήματος;

Συμβουλές για τους/τις διευκολυντές/τριες

Η παρενόχληση από «νταήδες» μπορεί να είναι άμεση ή έμμεση. Άμεση παρενόχληση σημαίνει συμπεριφορές όπως οι κοροϊδίες, τα σπρωξίματα ή τα τραβήγματα, τα χτυπήματα και οι σωματικές επιθέσεις, η αρπαγή της τσάντας και άλλων αντικειμένων και το σκόρπισμά τους, το να καταναγκάζεται κάποιος/α να δίνει τα χρήματα ή τα υπάρχοντά του/της, η επίθεση ή οι απειλές που σχετίζονται με το θρήσκευμα, το χρώμα, την αναπηρία ή τα έθιμα κάποιου/ας. Έμμεση παρενόχληση είναι συμπεριφορές όπως η διάδοση φημών με πρόθεση το θύμα να απομονωθεί κοινωνικά. Τέτοιες συμπεριφορές αρχίζουν συνήθως από ένα ή περισσότερα άτομα εναντίον ενός ή και περισσότερων θυμάτων. Και στην άμεση και στην έμμεση εκδοχή της παρενόχλησης, το βασικό συστατικό είναι ο σωματικός ή ψυχολογικός εκφοβισμός που εμφανίζεται συστηματικά και υποδηλώνει ένα σχέδιο παρενόχλησης και κακοποίησης.

Εάν εργάζεστε με ομάδα από κάποιο κέντρο νεολαίας ή εργασιακό χώρο, μπορείτε να προσαρμόσετε τις σκηνές ανάλογα για να ταιριάζουν στο πλαίσιο. Γνωρίστε τους νέους και τις νέες στην ομάδα σας, διαμορφώστε τις ομάδες και μοιράστε τις σκηνές αναλόγως.

Προτάσεις για συνέχεια

Μάθετε εάν υπάρχουν προγράμματα σε τοπικό επίπεδο που να εκπαιδεύουν εκπαιδευτές συνομήλικων (νεαρούς/ές εθελοντές/τριες) ως διαμεσολαβητές συγκρούσεων. Ζητήστε από έναν/μια ομιλητή/τρια να έρθει να μιλήσει στην ομάδα και να εξετάσει τη δυνατότητα να φτιαχτεί ένα σύστημα μεσολαβητών στα σχολεία ή στα κέντρα νέων.

Εάν ενδιαφέρεστε για παραδείγματα καλών πρακτικών εκπαίδευσης συνομηλίκων, δείτε το «The Peacemaker-project in Offenbach/Germany, an example for peer mediation in schools»,

Ημερομηνία κλειδί
4 Ιουνίου

Διεθνής ημέρα προστασίας του παιδιού από τη βία

από το εκπαιδευτικό υλικό του Συμβουλίου της Ευρώπης D0mino, κεφάλαιο 5.1.

Τα μέλη της ομάδας μπορούν, αν θέλουν, να αναπτύξουν στο σχολείο τους ή στην οργάνωσή τους μια πολιτική κατά της παρενόχλησης των «νταήδων». Η μέθοδος που περιγράφεται στη δραστηριότητα «Αντιδρώντας στον ρατσισμό», για το πώς μπορεί να αναπτυχθεί μια αντι-ρατσιστική πολιτική, είναι επίσης κατάλληλη για την ανάπτυξη μιας πολιτικής κατά της παρενόχλησης των «νταήδων».

Ίσως τα μέλη της ομάδας νιώσουν την επιθυμία να μιλήσουν για ανθρώπους τους οποίους θαυμάζουν, επειδή αντιστέκονται στην παρενόχληση των «νταήδων» ή για άλλους ανθρώπους, τους οποίους σέβονται και θαυμάζουν και από τους οποίους έχουν εμπνευστεί. Σε αυτή την περίπτωση, μπορείτε να εξετάσετε την δραστηριότητα «Personal heroes» από το εκπαιδευτικό Πακέτο του Συμβουλίου της Ευρώπης «all different all equal».

Στη δραστηριότητα «Stories told by young people», στο κεφάλαιο 4 του εκπαιδευτικού υλικού του Συμβουλίου της Ευρώπης Domino, μπορείτε να διαβάσετε την ιστορία του Gabor για το πώς υπέστη παρενόχληση στο σχολείο, επειδή ήταν Εβραίος. Θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε τη δραστηριότητα για να αρχίσετε μια συζήτηση για τον αντισημιτισμό ή να θέσετε το ερώτημα «εσείς τι θα κάνατε σ' αυτή την περίπτωση;»

Εάν η ομάδα απολαμβάνει τα παιχνίδια ρόλων και επιθυμεί να διερευνήσει τα ζητήματα της επίλυσης συγκρούσεων παραπέρα, θα μπορούσατε να κάνετε τη δραστηριότητα «παίξτε το παιχνίδι!».

Ιδέες για δράση

Βρείτε μια ομάδα ή μια οργάνωση που να εργάζεται στον τομέα της αντιμετώπισης της παρενόχλησης από «νταήδες» στη χώρα σας και προσφέρετε την υποστήριξή σας.

Εάν έχετε μια ομάδα ιδιαίτερα δημιουργική, προτείνετε στους/στις συμμετέχοντες/ουσες να γράψουν κι άλλες ιστορίες και να τις παίξουν μπροστά σε κοινό.

Τα μέλη της ομάδας θα μπορούσαν επίσης να συντονίσουν ή να οργανώσουν μια συζήτηση στα σχολεία ή στις γειτονιές τους για το θέμα της παρενόχλησης.

Μαζί με φίλους/ες, δημιουργήστε μια ομάδα στο σχολείο ή στη γειτονιά σας που να βοηθάει τους νέους και τις νέες που υφίστανται παρενόχληση από «νταήδες».

Φυλλάδια
Σενάρια για τα παιχνίδια ρόλων
Σκηνή 1

Ένας/μία μαθητής/τρια πάει στη διεύθυνση του σχολείου και προσπαθεί να εξηγήσει ότι ένας άλλος μαθητής ή μαθήτρια υφίσταται παρενόχληση από «νταήδες». Ο/Η διευθυντής/τρια είναι αυταρχικός/ή και παραδοσιακός/ή. Νομίζει ότι δεν υπάρχουν πρότυπα για τους νέους ανθρώπους στις μέρες μας και έχει αρνητική άποψη για τη γενική συμπεριφορά των νέων σήμερα. Ο δάσκαλος / η δασκάλα της τάξης δεν θέλει να αναλάβει την ευθύνη για την κατάσταση. Οι άλλοι δάσκαλοι και οι δασκάλες υποτιμούν το πρόβλημα και δεν αναγνωρίζουν την παρενόχληση ως τέτοια. Ο/η εκπρόσωπος της διεύθυνσης εκπαίδευσης δείχνει ενδιαφέρον, αλλά έχει μεγάλο φόρτο εργασίας και δεν είναι σε θέση να επέμβει αμέσως.

Σκηνή 2

Μια ομάδα μαθητών/τριών προσπαθεί να μιλήσει σε φιλικό τους πρόσωπο που ασκεί παρενόχληση σε ένα νεότερο μέλος της τάξης.

Σκηνή 3

Διάφοροι μαθητές και μαθήτριες συζητούν για έναν/μία φίλο/η τους που υφίσταται παρενόχληση από μια ομάδα μεγαλύτερων μαθητών. Θέλουν να βοηθήσουν τον/τη φίλο/η τους και να εξετάσουν όλες τις δυνατότητες που έχουν.

Ιστορίες παρενόχλησης από «νταήδες»**Ιστορία 1**

«Είμαι 12 χρονών και μισώ το σχολείο, επειδή κανένας δεν με συμπαθεί εκεί. Υπάρχει μια ομάδα παιδιών που με κοροϊδεύουν συνέχεια. Λένε ότι είμαι άσχημη και χοντρή και ότι οι γονείς μου ντρέπονται για μένα. Η καλύτερή μου φίλη σταμάτησε να μου κάνει παρέα και τώρα κάνει παρέα με αυτές που με κοροϊδεύουν. Τη μισώ. Αισθάνομαι τόσο μόνη και φοβάμαι πως ό,τι λένε για τους γονείς μου είναι αλήθεια».

*Ρόζα***Ιστορία 2**

«Ήρθα στο λύκειο αυτό φέτος και από την πρώτη ημέρα είχα την εντύπωση ότι μερικά από τα κορίτσια με κοίταζαν παράξενα. Αργότερα συνειδητοποίησα ότι ζηλεύαν, επειδή τα περισσότερα αγόρια ήταν από την αρχή πολύ φιλικά απέναντί μου. Τώρα θέλω να πάω σε άλλο λύκειο, επειδή μου αφήνουν απειλητικά σημειώματα και δέχομαι απειλητικά τηλεφωνήματα στο σπίτι. Επίσης, μου έχουν κλέψει αρκετές φορές τα βιβλία μου. Την προηγούμενη εβδομάδα, πήγα στην τουαλέτα και τρία κορίτσια με ακολούθησαν. Μου φώναζαν και με απείλησαν με μαχαίρι, μου είπαν να πάω σε άλλο σχολείο και με αποκάλεσαν πόρνη. Δεν μπορώ να το αντέξω άλλο. Είμαι φοβισμένη. Προσπάθησα να μιλήσω στον διευθυντή αλλά δεν άκουσε πραγματικά το πρόβλημά μου. Δεν ξέρω τι να κάνω».

*Ελίζα***Ιστορία 3**

«Ο καλύτερος μου φίλος μου είπε ότι κάποιοι άλλοι μαθητές τον ενοχλούσαν στο σχολείο. Θέλησα να τον βοηθήσω και αποφάσισα να πάω και να τους μιλήσω αλλά μετά απ' αυτό άρχισαν τα ίδια και σε μένα. Τώρα μας κοροϊδεύουν και τους δυο, κάνουν άσχημα πράγματα εναντίον μας και έχουν απειλήσει να μας χτυπήσουν. Και οι δύο έχουμε αποφασίσει να κρατήσουμε τα στόματά μας κλειστά, επειδή φοβόμαστε ότι τα πράγματα θα γίνουν χειρότερα εάν το πούμε σε κάποιον».

Ανδρέας